



Pr. Mailis Reps  
Haridus- ja Teadusministeerium

Teie: 23.04.2020 nr HTM/20-0476/-1K

Meie: 02.06.2020 nr 1-7/118-2

**Siseministeeriumi kooskõlastus  
„Noortevaldkonna arengukava 2021–2035“  
kinnitamisele**

Lugupeetud minister

Siseministeerium toetab ja peab vajalikuks noortevaldkonna arengukavas välja toodud eesmärgid. **Tunnustame, et eelnõus on väga hästi kirjeldatud noorte võimalused eneseväljenduseks ning arvamuse avaldamiseks, mis on ka kodanikuaktiivsuse aluseks.**

Kooskõlastame noortevaldkonna arengukava alljärgnevate ettepanekutega:

1. Arengukavas välja toodud tegevused on väga üldised (võimestame, parendame, suurendame jne) ning pole seotud konkreetsete tegijate või näidetega. Arvestades, et tegemist on dokumendiga, mis määrab edasised tegevused aastani 2035, **võiksid väljatoodud arenguhüpped olla julgemad ja ambitsioonikamad.**
2. Arengukavas jääb puudu noortepoliitika seos teiste valdkondadega peale noorsootöö, näiteks lastekaitse, korrakaitse, formaalharidusega, mis samuti mõjutavad oma tegevusega igapäevaselt noorte arengut. Käsitlemata on jäänud ka noorte roll kogukonna- ja pereliikmena ning nende rollide mõju noortele. **Palume arengukava eesmärkides selgemalt välja tuua seosed teiste valdkondadega, muuhulgas ka koosmõju universaalse ennetuse põhimõtete ja haridusvaldkonna arengukavaga (sh koolivõrkudes tehtava ennetustööga).** Strateegiline suund nr 3 käsitleb muuhulgas ka noorsootöötajate pädevusi, kirjeldatakse kõrghariduse kättesaadavust, kuid käsitlemata on jäänud hariduse kvaliteedi ja noorsootöötajate pädevuste ja oskustega seonduv.
3. **Noortevaldkonna üheks suurimaks väljakutseks on hariduse ja huvitegevuse ühildamine.** Arengukava eesmärgina võiks ära kirjeldada, et kool on noorte jaoks enam kui õppetöö läbiviimise koht ning seda nähakse laialdasemalt ka kooliväliste tegevuste kohana. Koolis käimine ja kooliväliseid positiivseid arenguvõimalusi pakkuvad tegevused peavad olema omavahel rohkem ühildatud. Trennides ja huviringides osalemine, noortekeskustes toimuv, vabatahtlik tegevus jne peab jätma positiivse jälje kooli õppetööle ja seda peab kool julgustama ja tunnustama. Samuti peab huvitegevuses osalemine süsteemselt parandama ja toetama koolis käimist ja õppetöös osalemist. **Samas arengukavas on ainult üksikud viited üldharidussüsteemile või koolile kui noorte kogukonnale. Soovime noortevaldkonna arengukavas näha**

rohkem seoseid kooli ja õppetööga ning eesmärgina seda, et õppetöö ja huviharidus ning muud noortele suunatud tegevused oleksid omavahel kooskõlas ja toetaksid noorte arengut koosmõjus. Rõhutama peaks vabatahtliku töö käigus saadud töökogemuste ja praktiliste oskuste tõsisemat arvestamist kõrgkooli või tööle kandideerimisel. **Teeme ettepaneku näha väljatöötatava(te)s programmi(de)s ette vabatahtliku tegevuse käigus saadud kogemuste (nt projektijuhtimine) parema arvestamise kõrgkooli astumisel või tööturule sisenemisel ning Kogukonnapraktika või muu laadse programmiga jätkamise.**

4. Sarnaselt eelnevale punktile on puudu seosed pere ja lähedaste, samuti ka sõprade ja kogukonna rolliga. Tegemist gruppidega, kes noorte arengut mõjutavad ja suunavad. Ilma perekonna ja kogukonna teadliku suunamiseta ei ole võimalik noorte arengut täielikult toetada ning palju suured eesmärgid, mis dokumendis on seatud, jäävad saavutamata. **Ettepanek on viidata perekonna ja kogukonna (sh eakaaslaste) olulisele rollile, lisada eraldiseisvad eesmärgid ja tegevused, kuidas noortevaldkonna arendamisse kaasatakse rohkem perekonda ja kogukonda.**
5. Samuti palume arengukava ühe eesmärgina ära märkida, et noortele on vajalik tagada ka ettevalmistus ja tugi iseseisvumiseks ning pere loomiseks. Lapsevanematele ja peredele, kellest sõltub noorte tulevik kõige enam, tuleb samuti tagada vajalik tugi ja vanemlike oskuste arendamise võimalused, **et nad saaksid pakkuda noortele turvalist ning head keskkonda kasvamiseks ja arenguks.**
6. Palume täiendada peatüki „Strateegilised eesmärgid, tegevussuunad, tegevused“ alapunkti 4 ning **siduda noorte elukvaliteedi arendamisega ka eesmärk kasvatada noorte ohuteadlikkust ning vähendada riskikäitumist.** Selle tegevusega on seotud Eestis väga palju ameteid ja organisatsioone, kes igapäevaselt panustavad sellesse, et meie lapsed ja noored oskaksid märgata ohte, neid vältida ja vajadusel ka nendega hakkama saada. Nii näiteks on päästeala noortering sagedasti piirkonnas ainuke omataoline noortele suunatud huvitegevus, mille käigus tutvustatakse erinevaid ohutusega seotud teemasid. Samuti kuuendikele suunatud KEAT loengud koolides ja laager, kusjuures KEAT laagris osalevad suuresti just need lapsed, kellele muud laagrivõimalust suvel polegi või kelle olemuses võib avalduda teatud riskeerivat käitumist (ehk siis taas kaasatuse/tõrjutuse teema). Lisaks on Päästeameti ennetustöö osakonnas olemas nõunik, kes tegeleb just Ida-Virumaa noorte suunal, et vähendada elukohast tulenevat ebavõrdsust päästeala tegevustes kaasa lüüa.

Lugupidamisega

*(allkirjastatud digitaalselt)*

Riina Solman  
rahvastikuminister

*(allkirjastatud digitaalselt)*

Mart Helme  
siseminister

Riina Trofimova  
riina.trofimova@siseministeerium.ee